

Tutkihankintoja.fi ja siihen liittyvä avoin data

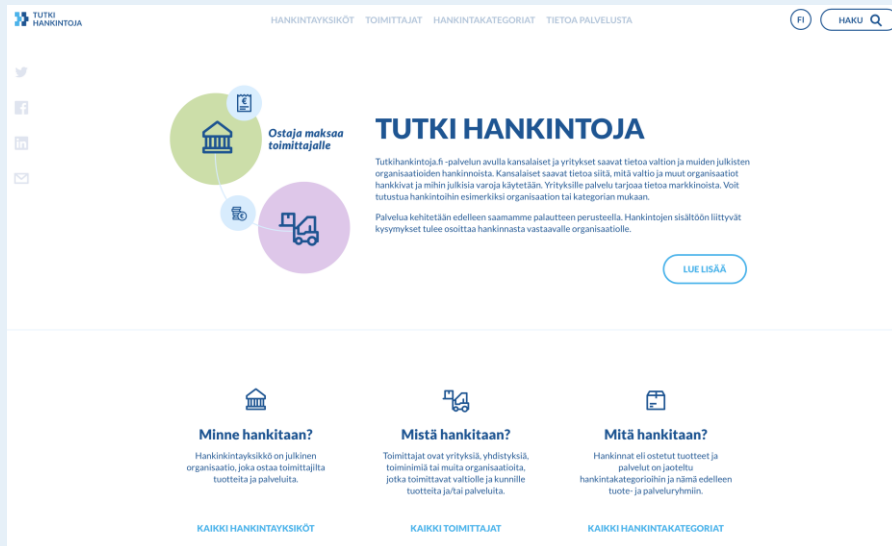
Juho Pursimo, 3.4.2025

Aiheet

- Tutkihankintoja.fi:n taustaa
- Avoindata.fi-julkaisu
- Oppeja ostolaskudatan julkaisusta ja datan käytöstä
- Jatko

Tutkihankintoja.fi – taustaa

- 2017 avattu kansalaisportaali
- Suunnattu kansalaisille, yrityksille ja medialle
- Palvelun toteutti Hansel toimeksiantona valtiovarainministeriölle

Palvelu tarjoaa

- mahdollisuuden tarkastella julkisia hankintamenoja eri näkökulmista: hankintayksiköt, toimittajat ja hankintakategoriat
- helppokäyttöisen suodatustyökalun tarkempia analyysseja ja hakuja varten
- käyttöliittymän kolmella kielellä: suomi, ruotsi ja englanti

Tutkihankintoja.fi – taustaa

- Alunperin mukana vain budjettivaltion hankintayksiköt (pl. poliisi, rajavartiolaitos, puolustushallinto)
- 2019 alkaen mukaan myös muita hankintayksiköitä
- Hankintayksiköt voivat itse määrittellä rajauksia datan julkisuuteen
- Hankintayksiköiden määrittelemien salausten lisäksi henkilötoimittajat ja myös yksityiset elinkeinonharjoittajat anonymisoidaan datasta

Finländsk öppenhet större än svensk

© 2017-01-24 Praktiskt, Samhälle, Statistik Per Eriksson

Den finländska regeringen tar ett betydelsefullt steg mot ökad transparens genom att publicera siffror kring statlig upphandling öppen data. I Sverige står privata företag för den informationen.

Open Knowledge Finland
13. joulukuuta 2017

Open Knowledge Finland awarded the Open Knowledge Award Finland 2017 to Hansel for their efforts in opening spending data. This lifts Finland higher in the Open Data Barometer and other comparative indexes. Congratulations!

Kallista konsultointia
Keskustamenteri Katri Kulmuni käytti Harri Saukkoman viestintäyhtiön palveluita tiivistä puolen vuoden ajan. Ministeriön kuittasivat yli 50 000 euron laskun.

MINISTERI Katri Kulmuni (kesk.) on ohvartä 2019 lähtien käyttänyt tiivistä viestintäyhtiötä Harri Saukkoman yrityksen palveluita. Kulmuni palvelut on maksanut kaksi ministeriötä. Laskua on arvioitavasti kertynyt noin puolesta vuodesta yhteensä 56 200 euroa.

Suurimpana joukossa olivat asianajotoimistot, mutta myös erilaisille lakiasia- ja vastaaville toimistoille maksettiin juridisesta avusta.

Eniten valtio maksoi asianajotoimisto Castrén & Snellman Oy:lle, yhteensä noin 411000 euroa. Toiseksi eniten laskutti Borenius Asianajotoimisto (408 000 euroa) ja kolmanneksi eniten asianajotoimisto Bird & Bird Oy (286000 euroa). Top 10 laskuttajat näyttävät tältä:

Asianajotoimisto	Kustannus (€)
Castrén & Snellman Oy	411 000
Borenius Asianajotoimisto	408 000
Bird & Bird Oy	286 000
HPP Asianajotoimisto Oy	~150 000
Asiantuntijatoimisto Lohk, Sotamaa & Co Oy	~100 000
Asiantuntijatoimisto Nordin Oy	~80 000
Asiantuntijatoimisto Toppinen & Mäkelä Oy	~70 000
Asiantuntijatoimisto Frimman & Mäkelä Oy	~60 000
Asiantuntijatoimisto At Oresk Oy	~50 000
Dattila & A. Lindström Advokatbyrå Ab	~40 000
Ernst&Young Asianajotoimisto Oy	~30 000

Paavo Teittinen @PaavoTeittinen · Jun 5
Jonkun verran tuntuu nyt esiintyvän sellaista ajatusta, että Kulmuniin eroon jhtaneet tiedot vuodettiin Sdp:stä. Tai keupusta. Kyllä tässä taisi olla kyse ihan vaan siitä, että @paanainen, @liski ja @svuorikoski hoksasivat penkoa läpi mitä tutkihankintoja.fi sisältää.

Valtion hankinnat avattu kansalaisille
#Valtionhankinnat avattu kansalaisille
@tutkihankintoja.fi

JULKISET HANKINNAT | Heidi Käähkönen | 11.10.2017 klo 10:57

Valtion raha pyörittää it-yhtiöiden miljoonabisneksiä

Politiikka

Valtion hankinnat julkaistiin: presidentinkanslia osti Alkosta juomia 29 000 eurolla – tutki, mihin neljän miljardin euron verovarar on käytetty

Helsingin Sanomat pyytää lukijoilta vinkejä valtion hankintojen analysointiin. Hankintoja oli viime vuonna lähes miljoona kappaletta.

Valtion hankinnat Power BI:hin
Posted on 08.09.2017 by Heidi Eirho

Valitse hallinnonala
Eduskunta (hallinnonala)
 Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonala
 Maa- ja metsätaloustuotantoministeriön hallinnonala
 Oikeusministeriön hallinnonala
 Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonala
 Sisäministeriön hallinnonala
 Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala
 Tasavallan presidentin kanslia (hallinnonala)
 Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala
 Ulkoasiainministeriön hallinnonala

Valitse aikajakso
1.1.2017 - 5.9.2017

Hankinnat yhteensä
46 544 592,84

Toimittajan nimi	Hankinnat yhteensä (€)
Lemminkäinen Talo Oy	23 897 231,51
Cygate Oy	1 726 958,62
Tieto Finland Oy	1 513 292,82
Dustin Finland Oy	973 777,88
Senaatti-kiinteistöt	957 215,40
TAIDEVUOJO	922 094,30

Jos et ole aiemmin kokeillut Power BI:tä, nyt viimeistään kannattaa!

Voit nimittää itse tutkia ja visualisoida millaisia hankintoja valtio on tehnyt, sen sijaan että olisit poijoismaiden laajalevikkisimman lehden uutisoinnin varassa ja saisit lukea miten paljon presidentin kanslia on ostanut viinaa.

Datan kattavuus palvelussa

- Tällä hetkellä mukana budjettivaltion lisäksi Helsinki, Vantaa, Järvenpää, Forssa, Tampereen yliopisto, Pirkanmaan hyvinvointialue, Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue (vaihtelevasti eri vuosilta)
 - Mittakaavaa: vuonna 2023 palvelussa ostolaskuja 12,6 miljardin euron edestä, kun koko julkisen sektorin hankinnat samana vuonna kirjanpitoaineistoon perustuen 37,6 mrd. €. Eli edustavuus 2023 ~ 33,5.
- Mukana hankinta-aiheisille tileille tiliöidyt ostot
- Ei julkaisukynnystä, eli myös pienet kilpailuttamattomat ostot mukana

Valtio

Muut organisaatiot

< 2022 2023 > 2024

Tuotteita ja/tai palveluita hankittu yhteensä

4 857 993 527,15 €

Valtio

Muut organisaatiot

< 2022 2023 > 2024

Tuotteita ja/tai palveluita hankittu yhteensä

7 741 082 824,69 €

Tutkihankintoja.fi-palvelun avoin data

```
library(tidyverse)

df <- read_delim("~/Downloads/th_data_2024.csv", delim = "\t", col_types = cols(.default = "c")) %>%
  mutate(tiliointisumma = parse_double(tiliointisumma),
         tositevpm = parse_date(tositevpm, format = "%d.%m.%Y"))
```

```
import pandas as pd

# Load the data
df = pd.read_csv("~/Downloads/th_data_2024.csv", delimiter="\t", dtype=str)

# Convert columns to appropriate data types
df["tiliointisumma"] = pd.to_numeric(df["tiliointisumma"], errors="coerce")
df["tositevpm"] = pd.to_datetime(df["tositevpm"], format="%d.%m.%Y", errors="coerce")
```

- Palvelun taustalla oleva data on haettavissa vuosittaisina .csv-tiedostoina Avoindata.fi-sivustolta
- Tiedostojen suuren koon ja rivimäärän vuoksi niiden käsittely pelkällä Excelillä on käytännössä vaikeaa, kun yksittäisten tiedostojen rivimäärät ylittävät miljoonan
- Suosittelen datan käsittelyyn esim. avoimen lähdekoodin R:ää tai Pythonia. Tietojen tuonti ja käsittely myös Power BI:llä ja muilla BI-analytiikan työkaluilla onnistuu

lasku_id	tili	tiliointisumma	tositevpm	toimittaja_y_tunnus	toimittaja_nimi	hankintayksikko_tunnus	hankintayksikko	ylaorganisaatio_tunnus	ylaorganisaatio	sektori	tuote_palveluryhma	hankintakategoria
<chr>	<chr>	<dbl>	<date>	<chr>	<chr>	<chr>	<chr>	<chr>	<chr>	<chr>	<chr>	<chr>
0640001608	455600 Työ- ja suojavaatteet	32.5	2024-03-01	0201256-6	Helsinki	A10300-5	Palvelukeskus Helsinki -liikelait...	A10300	Helsinki	Muut o...	Vaatteisto	Aineet, tarvikke...
31_118845	4470 Muut palvelut	325	2024-06-14	1087288-1	Muuttopalvelu Grundell Oy	NA	Lasten, nuorten ja perheiden palv...	60025823	Pirkanmaan hyv...	Muut o...	Muut palvelut	Hallinnolliset p...
32_1041167	4534 Hoitotarvikkeet	88.4	2024-02-01	2722581-6	Tuomi Logistiikka Oy	NA	Ikäihmisten ja vammaisten palvelu...	60025823	Pirkanmaan hyv...	Muut o...	Hoitotarvikkeet	Aineet, tarvikke...
0430024217	440261 Konemiesten ylityöt alueiden kunnossapitoo	624	2024-05-01	0893771-1	JB-Kuljetus Oy	A10300-8	Stara-liikelaitos, Helsinki	A10300	Helsinki	Muut o...	Kunnossapitopalve...	Rakennusten ja a...
32_1121839	4560 Poltto- ja voiteluaineet	139.	2024-05-01	1626490-8	Neste Markkinointi Oy	NA	Lasten, nuorten ja perheiden palv...	60025823	Pirkanmaan hyv...	Muut o...	Poltto- ja voitel...	Aineet, tarvikke...
32_1007731	4534 Hoitotarvikkeet	67.2	2024-01-12	2722581-6	Tuomi Logistiikka Oy	NA	Sairaalapalvelut, Pirha	60025823	Pirkanmaan hyv...	Muut o...	Hoitotarvikkeet	Aineet, tarvikke...
27854894	40070200 Sähkö	699	2024-03-01	1503388-4	Senaatti-kiinteistöt	402	Maanmittauslaitos	30	Maa- ja metsät...	Valtio	Sähkö ja kaasu	Rakennusten ja a...
28144102	40070200 Sähkö	190.	2024-04-23	2650300-1	Kronoby Elverk Ab	380	ELY-keskusten ja TE-toimistojen k...	32	Työ- ja elinke...	Valtio	Sähkö ja kaasu	Rakennusten ja a...
0053060310	449100 Vartiointi- ja turvapalvelut	95	2024-08-01	2653762-3	Palmia Oy	A10300-1	Kasvatuksen ja koulutuksen toimia...	A10300	Helsinki	Muut o...	Vartiointi- ja tu...	Rakennusten ja a...
0053104416	456100 Asiakkaille jaettavat hoitotarvikkeet	78.7	2024-07-01	3170293-7	WESTLOG OY	A10300-7	Sosiaali- ja terveystoimiala, Hel...	A10300	Helsinki	Muut o...	Lääkkeet, hoitoai...	Aineet, tarvikke...

Oppeja ostolaskudatan julkaisusta ja datan käytöstä

- Valtion osalta julkaisu helppoa, sillä kaikilla sama ostolaskunkäsittelyjärjestelmä ja sama tilikartta
- Tarpeet datan salaamiseen ja rajauksiin pitää miettiä hyvissä ajoin
- Hankinnan elinkaaren eri vaiheet linkittävän tunnuksen puuttuminen isoin haaste hankintojen läpinäkyvyyden lisäämiseksi pelkkää ostolaskudatan avaamista laajemmin. Ei siis tiedetä mihin sopimukseen ostot perustuvat ja ylipäänsä mikä on sopimuksellisten ostojen osuus.
- Kiinnostusta dataan on niin medially, yrityksillä kuin kansalaisilla.

Jatko

- Palvelu siirtyy Valtiokonttorille osana julkisten hankintojen tietovarantohanketta
- Jatkossa kattavuus laajempi, lisää organisaatioita mukaan (?)
- Jatkossa keskeinen mahdollisuus linkittää ostoja sopimuksille ja kilpailutuksille

Kiitos!

Kysymykset:
juho.pursimo@hansel.fi